

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การออกแบบนิทรรศการศิลปะจัดวางเพื่อการมีส่วนร่วมทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

แหล่งเงิน งบประมาณรายได้

ประจำปีงบประมาณ 2556 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 80,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2555 ถึง 30 กันยายน 2556

ชื่อ-สกุล หัวหน้าโครงการ และผู้ร่วมโครงการวิจัย

นางเตือนฤดี รักใหม่

กลุ่มวิชานิตะศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

krtuenru@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามถึงบทบาทของงานศิลปะกับการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมของสังคมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครอบครัว และชุมชน ได้อย่างไร นำมาสู่แนวคิดในการออกแบบนิทรรศการศิลปะจัดวางเพื่อการมีส่วนร่วมทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์พื้นที่แลกเปลี่ยนเชิงสัญลักษณ์ที่ไม่ตายตัว (Symbolic Interactionism) ด้วยการหวนคืนกลับมาเรียนรู้ภูมิปัญญาของเล่นแบบพื้นบ้านที่ช่วยกระตุ้นระบบรับรู้ความรู้สึกซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบูรณาการการรับรู้ความรู้สึก (Sensory Integrative Theory) ช่วยส่งเสริมพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็ก-ใหญ่ ผลงานศิลปะจึงเกิดขึ้นภายใต้แนวคิด “Sensory Exploration” ซึ่งมีที่มาทางความคิดจากการใช้รูปแบบ (form) ลักษณะวิธีการปฏิสัมพันธ์ (Interactive) วัสดุ (Material) และพื้นผิว (Texture) จากของเล่นพื้นบ้าน โดยชิ้นงานศิลปะสามารถช่วยพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ และกลุ่มที่ช่วยพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อย่อย การจัดนิทรรศการศิลปะจัดวางในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงกำแพงที่กั้นระหว่างความเป็นศิลปะกับชีวิตจริง ได้ถูกทำลายลงไปแล้ว ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจริง และชีวิตจริงของผู้ชมสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของงานศิลปะ เข้ามาปฏิสัมพันธ์ และใช้ประโยชน์จากงานศิลปะนั้น ด้วยผู้สร้างสรรค์มิได้เป็นศูนย์กลาง ไม่ได้เป็นจิตวิญญาณของผู้สร้าง แต่ชิ้นงานศิลปะเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา (the catalysts) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการเคลื่อนไหวในผลงานศิลปะ หน้าที่ของผู้สร้างสรรค์กลายเป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมในพื้นที่สาธารณะในมุมมองเล็กๆ ผู้ชมศิลปะร่วมสร้างสรรค์สร้างความหมายเชิงวัฒนธรรมด้วยตัวเอง จากการมาร่วมเล่นกับชิ้นงานศิลปะในประสบการณ์จริง

คำสำคัญ : ศิลปะจัดวาง, การบูรณาการการรับรู้ความรู้สึก, เด็กที่มีความต้องการพิเศษ